

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦ ♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR

:: :: Kéziratok és szakkérdések :: ::
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
(Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11.
:: : II. emelet 216) fogad el. :: ::

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

M. Kir. Halélettani és Szenny-
vztisztító Kísérleti Állomás

MEGJELNIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj: {
Egész évre 12 pengő.
Fél évre 6 pengő.
Külföldre egész évre 16 pengő.
Állam! alkalmazottaknak 50%-os kedvezmény jár.

HALÁSZAT—(FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI
Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

:: :: Verantwortlicher Redakteur: :: ::
Dr Emil Unger.

:: Administration: Ungarischer ::
Landes Fischerei Verein,
BUDAPEST,
:: :: Kossuth Lajos-tér 11 II. 216. :: ::

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässerbe-
seitigung, Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

TARTALOM: Magyar halásztestvéreink! — Országos Halászati Egyesület vál. ülése. — Javaslat. — Megállapodás. — A sopronkőhidai pisztrángtenyésztés és ennek tanulságai. *dr. Mika Ferenc és dr. Varga Lajos.* — Halastavak termelési viszonyainak vizsgálata. *dr. Hirsch Ferenc.* — Tógazdasági tanácsadó. *Dr. Unger Emil.* — Mit hoz a Felvidék halász-szemmel nézve. *Hallóssy Ferenc.* — Újdonságok. — Vegyesek. — Társulások. — Egyesületek — Árjegyzések. — Hirdetések.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: Aufruf anlässlich des Anschlusses von Oberungarn. — Sitzung des Ausschusses d. Ung. Landesfischereivereins. — Die Forellenteichwirtschaft bei Sopron—Kőhida und die Lehren derselben. — Untersuchung der Produktionsverhältnisse der Fischteiche. — Neuigkeiten — Fischpreise. — Annoncen.

Magyar halásztestvéreink!

Húsz éves rabság után újra egyesülnek velünk felvidéki honfitársaink. Amiről e lap októberi számában még csak óvatosan és röviden, mint egy vágyálomról írhattunk, mindaz — hála a magyarok Istenének és nemzetünk hivatott, bölcs irányítóinak és barátainak — novemberben immár valóra vált!

A magyar Duna, Tisza meg az Ipoly nem határfolyó többé! Szent István királyunk évében, Magyarország Nagyasszonya ünnepén újra a miénk lett Ipolyság, Szent Imre herceg ünnepén pedig dicső honvédeink hadi hidat készítettek és átkeltek rajta a Csallóközbe, ahol Khin Lajos magyar halászmester üdvözölte őket elsőnek, mint Doborgaz sziget legöregebb polgára.

Ezután vasárnapra ébredtünk. Olyan magyar ünnepre, amelyen emberöltők óta nem volt... Ez a magyar örömkönnye vasárnapja volt...!

Komárom hidján átkelt fehér lován mindnyájunk Nagyura vitéz nagybányai **Horthy Miklós** és átvette honvéd seregünket, hogy egyesítse a Duna által húsz év óta erőszakkal széjjelválasztott magyar testvérnépet. Sírt minden magyar, Nagyurunktól a legkisebbig. Még az ég is sírt örömeiben és az egyesült magyarok könnyeit belemosta az eső a Dunába, hogy szent magyar folyam legyen az mindörökre...! Sírtunk otthonunkban is, a rádió mellett, mindenütt, a megnagyobbodó magyar hazában. Nemcsak az öröm, de a hála könnyei is voltak ezek, a háláé, égi pártfogóink, bölcs Vezérünk és kormányférfaik iránt, akik csodat műveltek, s akiknek köszönhetjük, hogy vérünk hullására ezuttal nem volt szükség! A magyarság lelki egysége tette mindezt lehetővé. Égi pártfogóink is csak így segíthettek rajtunk! Ezért szállhatott hálaimánk Kassán a magyarok Istenéhez!

Magyar halásztestvéreink! Egységre van szükség a mi szűkebb körünkben is. Vízirtokosok, bérlők, halászok, halkereskedők, kik most visszatértek a magyar Hazába, saját érdekekben is siessetek az Országos Halászati Egyesületbe, az egyetlen, egységes szervezetbe, mely a magyar halászati érdekeket képviseli, s amely e szaklapja útján szellemi kapcsolatot tart fenn tagjai között!

Testvéri szeretettel várunk mindnyájukat!

Budapest, V., Földművelésügyi Palota, II. em. 216. 1938. november 12.

Az Országos Halászati Egyesület megbízásából:
A „Halászat” szerkesztője.

Az országos halászati egyesület f. évi október 10-én Budapesten választmányi ülést tartott, melyen jelen voltak:

Répássy Miklós alelnök, Antalffy György, Corchus Zoltán, dr. Goszthony Mihály, Hirsch Géza, dr. Kovács Vilmos, Kovács Miklós dr. Lukács Károly, dr. Maucha Rezső, Nyáry János, dr. Paluzsa László, dr. Raskó Pál, Ribíánszky József, dr. Schulman Emil, dr. Unger Emil, id. Zimmer Ferenc, ifj. Zimmer Ferenc választmányi tagok, vitéz Illésy Zoltán igazgató.

Távollétüket kimentették Tomcsányi V. Pál elnök, vitéz br. Szurmay Sándor alelnök, dr. Isgum Ádám, dr. Igmándy Aladár, Corchus Dezső választmányi tagok.

Répássy Miklós elnök üdvözlö az egyesületi választmányi tagokat és felkéri az igazgatót a tárgysorozat ismertetésére.

Igazgató a következő ügyeket adja elő:

1. A legutóbb tartott választmányi ülés óta tagul jelentkeztek az egyesületbe Farkas Mátyás halászbérlő Ercsi és Mándy Sándor földbirtokos, képviselő Simongát.

A választmányi ülés a jelentkezőket a közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében a tagok sorába felveszi.

2. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület április 14-én értesítette az országos halászati egyesületet, hogy a f. é. március hóban rendezett mezőgazdasági kiállítás költséghozzájárulása címén 500 pengőt utalt át. Ez az összeg az egyesület „Kiállítási és tanulmányi alap”-ja javára bevételeztetett, amelynek maradványa ezzel 924.62 P lett.

Tudomásul vétetik.

3. A IV. nemzetközi édesvízi halpropaganda kongresszus ez év szept. 18 — 21 között tartatott meg Belgrádban. A kongresszuson saját költségükön résztvettek id. Zimmer Ferenc, dr. Maucha Rezső, Hirsch Géza és Paluzsa László dr. választmányi tagok, azonkívül dr. Unger Emil, akinek részvétele feltétlenül szükséges volt mivel ő volt a múlt évi budapesti kongresszus főtitkára, ez idei kongresszus előkészítője és előadója. Erre való tekintettel az utóbbi részére az utazás és Belgrádban való tartózkodás készkiadásainak és munkadíjának megtérítéseül Répássy alelnök úr Öméltósága a választmányi ülés utólagos jóváhagyása reményében 200 pengő költséget engedélyezett a tanulmányi és kiállítási alap terhére.

dr. Unger Emil előadja, hogy a kongresszus lefolyását a Halászat októberi számában részletesen közli, azért arról szóló jelentését az idő rövidege miatt mellözi.

A választmány a fentieket tudomásul veszi és a 200 P költség kiutalásához hozzájárul.

4. Ismerteti az egyesületnek a keresk. minisztériumhoz f. é. augusztus 12-én kelt beadványát az iránt, hogy az üzletnyitás szabályozása ügyében tartandó ankétokra az O. H. E. is meghívassék.

Tudomásul vétetik.

5. Az egyesület hivatalos lapja a „Halászat” további megjelenhetése érdekében a sajtó törvény alapján beadandó kérvényhez nagyszámú igazoló iratot kellett beszerezni, főként a szerkesztő személyére vonatkozólag, úgy hogy dr. Unger Emilnek mintegy 97 pengő készkiadása merült fel, hogy a lap zavartalan megjelenését biztosíthassa.

A választmány a bejelentést tudomásul veszi és dr. Unger Emil főszerkesztőnek a teljesített kiadások megtérítését engedélyezi.

6. Barta Lipótné halkereskedő cég kérelme arra nézve, hogy a Palesztinába exportált hal részére 30 fillér kg prémium iránti kérelmét az egyesület támogassa.

A választmány a kérelem pártolólág való terjesztését készséggel vállalja, azonban szükségesnek tartja, hogy a kérvény a szokásos kalkulációval kiegészítettessék, különben a minisztérium nem foglalkozhat érdemlegesen az ügygel.

7. A földmiv. miniszter múlt évi rendeletével kötelezte az egyesületet, hogy a belső halpiac rendezése tekintetében dolgozzon ki és terjesszen elő megfelelő tervezetet. E tervet az egyesület által delegált halbizottság elkészítette. A javaslat a következőkben szösz szerint felolvastatik:

J a v a s l a t

a mesterséges tógazdaságokból származó magyar pontytermés értékesítésére.

A Budapesti Halnagykereskedők Egyesülete (továbbiakban röviden B. H. E.), mely magában foglalja a berendezésüknél és felkészültségüknél fogva számbajövő magyar halnagykereskedőket, avégből, hogy az export előnyéből egyaránt kivegye részét az ország összes pontytermelője és a budapesti piacon az áralákinálás megszűnjék, a magyar pontytermés előnyösebb értékesítésének biztosítása céljából késznek nyilatkozik a következő módzatok mellett a magyar pontytermés átvételére:

1. Átvétel tárgyát képezi minden magyar mesterséges tógazdaságban termelt, Budapesten és a Nagynémet Birodalom területén értékesítésre kerülő, akár termelő, akár kereskedő birtokában levő élőponty, feltéve, hogy a szállító tógazdaság piacra kerülő termése a 4. pontban felsorolt pontykategóriákból az 50 q-t meghaladja.

Egyéb tógazdasági termelésű hal értékesítését a 10. pont szabályozza.

A budapesti és a nagynémet birodalmi piacokra (mely piacok hatósági rendelettel zárt piacoknak nyilváníthatnak) magyar termelő és kereskedő, tehát csakis a B. H. E. útján szállíthat halat, de más bel- és külföldi piacokon minden termelő, vagy kereskedő a B. H. E. kikapcsolásával önállóan is köthet üzletet. Ugyanígy önállóan adhat el, vagy vehet minden magyar termelő és kereskedő tenyészanyagot. — Budapesti piacnak a vámhatáron belüli terület számít.

2. Minden átvett pontytétel, melyet akár termelő, akár kereskedő szállított a B. H. E.-nek, közös számlán értékesül a következő alapon:

a) A termelő vagy kereskedő által szállított pontytételt a B. H. E. a tógazdaságban élve, állomásra szállítva veszi át, a szállítást saját vagonjában és saját költségére eszközli, mégis az elszámolás alapját a rendeltetési állomásra beérkezett súly képezi. A Német Birodalomban a hivatalos vámolási súly, a budapesti piacon a bárkán, vagy telepen történő mérlegelés súlya irányadó. A mérlegelést ellenőriztetni minden beküldőnek jogában áll. Az ekként mérlegelt súlymennyiséget a B. H. E. a megfelelő súlykategóriákban a beküldő javára könyveli.

b) A beérkező pontytételeket a B. H. E. a rendes kereskedő gondosságával értékesíti és az eladási árat közös számlán a beküldők javára könyveli, tekintet nélkül arra, hogy az ellenérték tényleg befolyt-e, vagy sem.

c) A B. H. E. az átvett pontytételeket a következő osztályozás szerint írja a beküldő számláján jóvá:

III/b oszt.	40 — 60 dekáig cca	50 dkg vagy erősebb átlagsúlyban
III/a	61—100	80 " " "
II/b	101—105	120 " " "
II/a	151—200	175 " " "
I/b	201—250	225 " " "
I/a	250 dekától felfelé,	de legalább 275 dekás.

d) A B. H. E. által 1938. november 1. és 1939. április 15-ik időhatárok között átvett pontytételek súlymennyiségei egyes kategóriánként elkülönítve irándók jóvá az egyes beküldők névszerinti számláján, a beérkezési súly alapján. A tényleges eladási árak azonban már csak a beküldők közös számláján kerülnek jóváírásra, de itt is súlykategóriánként külön-külön.

e) A saison befejeztével, amely 1939. április 15-én déli 12 órában állapítatik meg, a B. H. E. raktárkészlete pontosan leltározandó és a leltáron levő halkészlet napi áron számított ellenértéke az egyes súlykategóriák szerint a beküldők közös számláján jóváírandó.

A beküldők közös számláján a saison zártával jelentkező bruttó bevétel végösszegéből a következő levonások eszközöltenek:

I. 18% azaz Tizennyolc százalék bizományi jutalék minden súlykategóriában a B. H. E. működéséért, melyben a delcredere is befoglaltatik.

II. a. A budapesti piacra történt szállítások minden kilója után 17 fillér költségátalány, mely a fuvar, fogyasztási adó, átvételi költségek, vagonfenntartás, stb. átalányozására szolgál.

II. b. A német piaci szállítások minden kilója után 12 fillér költségátalány.

III. A budapesti és német szállítások után egyformán kilónként 1 fillér minden súlykategóriánként a budapesti propaganda céljaira.

IV. A budapesti és német szállítások után minden kategóriában kilónként 5 fillér egy kiegyenlítési tartalék alapra, melynek rendeltetését a 4. pont szabályozza.

A kilónként eszközölnendő levonások mindig a beérkezési súly után történnek.

f) A beküldők közös számláján a fenti levonások után fennmaradó összeg súlykategóriánként felosztásra kerül a beküldők között, a beküldött súlymennyiségek és minőségek arányában. Felosztásra kerül az alábbi 3. és 4. pont szerint a fentiekben említett kiegyenlítési tartalékalap is. Ennélfogva az árút szállító termelőre és kereskedőre nézve teljesen közömbös, vajjon a budapesti, vagy export útján a nagynémet piacon került-e árúja értékesítésre, mert amúgy is az egyes súlykategóriánként elért árak átlaga irányadó az elszámolásnál.

A fenti elszámolás alapján kategóriánként elért egyéb idényátlagár kifizetésének módjáról a 6. pont intézkedik.

3. Nehogy az árújukat korábban elszállítók, a későbbi időpontban szállítókkal szemben a minden tógazda előtt ismeretes előnyhöz jussanak, a különböző átvételi időpontok igazságos kiegyenlítése céljából a B. H. E. a 2. pont alapján kialakult idényátlagárból minden súlykategóriánál

november havi átvételeknél	5%	levonást,
december " " "	3%	"

eszközöl, a 2. pont e) IV. alatt említett kiegyenlítési tartalékalap javára. Ezzel szemben a

február havi átvételeknél	2%	prémiumot,
március " " "	5%	"
április " " "	7%	"

terít, a 2. pontban e) IV. alatt említett kiegyenlítési tartalékalap terhére.

4. Tekintettel azonban arra, hogy a magyar pontytultermelés reális elhelyezése csak úgy biztosítható, ha a budapesti piac a tavaszi és nyári hónapokban is bőségesen el van látva ponttyal, azoknak a veszteségeknek kiegyenlítésére, melyek a nyári tárolással, illetve a korai termeléssel járnak, a kiegyenlítési tartalékalap szolgál, a következő eljárás alapján:

Azoknak a tógazdáknak, vagy kereskedőknek pontyszállítmánya, amelyek a B. H. E.-nek április 15-e után adatnak át, nem kerülnek a közös elszámolási számlára, hanem a B. H. E. azokat 18% bizományi jutalék és a tényleges költségek levonása után számolja el beküldő javára. Ha a beküldő részére ily elszámolás alapján adódó ár nem volna legalább 25 fillérrel magasabb, mint a november 1 és április 15-e közötti időben szállított pontytételek kategóriánként megállapított átlagára, akkor a hiányzó összeg a kiegyenlítési tartalékból pótlandó.

A kiegyenlítési tartalékalap, amennyiben az már korábban ki nem merült, úgy szeptember 30-án feltétlenül felosztatandó és az abban fennmaradt összeg a B. H. E. szállítói között szállításaik arányában felosztandó. Ennek folytán tehát végeredményben a kiegyenlítési tartalékalap maradéktalanul a beküldők között kerül felosztásra és kizárólag a szállítók közötti igazságos elosztást célozza.

5. A B. H. E. szavatol azért, hogy a beküldött pontytételek a 2. pontban foglalt értékesítési és eladási mód mellett ab feladó állomás legalább az alábbi egységárak alapján kerülnek elszámolásra, még akkor is, ha a beküldött szállítmány részben, vagy egészben elhullva érkezett volna a rendeltetési állomásra. Ezek a garantált minimális egységárak a következők:

III. b. osztályú ponty	P 0.50
III. a. " "	" 0.55
II. b. " "	" 0.60
II. a. " "	" 0.70
I. b. " "	" 0.75
I. a. " "	" 0.80

6. A B. H. E. a beküldött, illetve átvett pontymennyiségek alapján a fenti 5. pontban garantált árakat az egyes szállítmányoknak a rendeltetési állomásra történt beérkezése és átmérése után három napon belül kifizeti a szállítónak. A beküldő javára április 15-e után még mutatkozó többletet a B. H. E. április végéig köteles kifizetni.

7. A B. H. E. tartozik az Országos Halászati Egyesület által kijelölt, legfeljebb háromtagú ellenőrző bizottságnak könyveit és vonatkozó feljegyzéseit, valamint levelezését bemutatni. Az Országos Halászati Egyesület az április 15-e után megejtendő átlagármegállapítás ellenőrzésére hites könyvszakértőt kér ki, kinek díjazását felerészben az Országos Halászati Egyesület, felerészben a B. H. E. viseli.

8. A B. H. E. tagjai, nevezetesen a Halbizományi és Halértékesítő r. t., a Zimmer Ferenc Halkereskedelmi r. t., Pironcsák Antal és Barta Lipótné halkereskedő cégek, bármely termelő kívánságára továbbra is készek fix áron halat vásárolni, vagy egész terméseket megvenni, amennyiben valamely termelő a jelen javaslatban foglalt bizományi értékesítés helyett ezt a módot választaná. Ily esetben átadott halainak ellenértékét a haltermelő közvetlenül a vásárló kereskedőtől kapja meg és a B. H. E. elszámolása őt nem érinti. Csak a teljesség

kedvéért jegyeztetik meg e helyen is, hogy a B. H. E.-nek az a tagja, aki fix áron vásárol termelőtől pontyot, a megvett mennyiséget kizárólag csak a B. H. E. útján értékesítheti a budapesti és nagynémet piacokon, még pedig csakis oly feltételek mellett, mint bármely szállító tőgzada.

9. A B. H. E. detail eladással nem foglalkozik, de tagjai vásárolhatnak a detail üzleteikben leendő eladás céljaira kizárólag a B. H. E.-től pontyot. A B. H. E. tagjai saját detail üzleteik, valamint a nagyobb forgalmú detail üzletek és nagyobb forgalmú vendéglősök szükségletét 5 fillérig terjedhető kg-onkénti bonifikációval igényelhetik.

10. Fenti pontozatok a pontyküldemények módosztatát tárgyalják. Más halfajták, mint süllő, harcsa, csuka, compó, kárász, stb., amennyiben élve szállítatnak Budapestre, szintén csak a B. H. E. útján kerülhetnek értékesítésre. A B. H. E. a neki beküldött fenti halfajtákat a mindenkori napi áron bizományba átveszi és tényleges költségein kívül ugyancsak 18% bizományi díj felszámításával számolja el.

A jelen pontban említett halfajtákból nem élő állapotban kosárárúként szállított tételek azonban bármely termelő, vagy kereskedő által akár belföldi, akár külföldi piacra a B. H. E. megkerülésével szabadon szállíthatók.

11. Amennyiben valamely termelő élvezhetetlen halat szállít, úgy a B. H. E.-nek jogában van szakértők megállapítása alapján a hal átvételét megtagadni, vagy a beküldővel jelen pontozatoktól eltérő feltételekben megállapodni.

12. Mindazok a termelők és kereskedők, akik készleteiket a B. H. E. útján a budapesti, illetve nagynémet piacon kívánják értékesíteni, tartoznak e szándékukat 1938. december 15-éig a B. H. E.-nek bejelenteni és egyúttal megadni, hogy körülbelül milyen mennyiséget és milyen súlykategóriában fognak szállítani, külön-külön választva a pikkelyes és a tükrös pontyot. Ugyanekkor közölje a bejelentő a B. H. E.-vel, hogy az átadást mely időpontban szeretné lebonyolítani. Amennyiben a B. H. E. beosztása a piacok szükségletének figyelembe vételével ezt lehetővé fogja tenni, úgy igyekezni fog a bejelentő kívánságának eleget tenni. Irányadóul szolgáljon az a törekvés, hogy a bejelentett mennyiség körülbelül 40%-a január 1-ig, 30%-a február végéig és 30%-a április 15-éig vétessék átvételre előjegyzésbe, feltéve, hogy a beküldő későbbi terminusra nem reflektál. Végeredményben azonban ezt a kérdést a piac szükséglete dönti el. Az itt vázolt beosztás természetesen csak nagyobb tőgzadtságokra vonatkozik, amelyekből legalább három vagon ponty kerül a B. H. E.-hez elszállításra.

13. Jelen javaslat nem zárja ki azt sem, hogy valamely termelő halainak egy részét a B. H. E.-nek adja el a javaslatban megállapított bizományi feltételek alapján történő értékesítésre, más részét pedig fix áron adja el a B. H. E. egyik kereskedő tagjának.

14. Az értékesítés fenti javaslat alapján történő rendezése az 1938., 1939. és 1940. évi pontytermésre vonatkozik. Feloszlik azonban a B. H. E. és ezzel megszűnik a fenti rendezés az esetben, ha akár 1939. május 1-éig, akár 1940. május 1-éig a magyar tőgzadtságok oly része kívánná annak megszűnését, akik az egész magyar mesterséges tőgzadtsági terület 50%-ánál többet reprezentálnak, vagy pedig a B. H. E.-ben tömörült négy budapesti halmagykereskedő közül ugyanezen időpontokig legalább három kívánná a megszüntetést. 1939.

május 1-éig történő ily bejelentés esetén ez a megszűnés 1939. szeptember 30-ával, 1940. május 1-én történő bejelentés esetén 1940. szeptember 30-ával következik be.

15. Vita esetén a Budapesti m. kir. központi Járásbíróság illetékessége köttetik ki.

M e g á l l a p o d á s.

1. A magyar tőgzadtsági haltermés Budapestre és a nagynémet birodalmi piacokra irányuló mennyiségének értékesítésére alulírott budapesti halmagykereskedők, nevezetesen: a Halbizományi és Halértékesítő r. t., a Zimmer Ferenc Halkereskedelmi r. t., Pironcsák Antal és Barta Lipótné megállapodnak abban, hogy Budapesti Halmagykereskedők Egyesülete megnevezés alatt (továbbiakban röviden B. H. E.) közös értékesítési szervezet létesítenek avégből, hogy az export előnyeiből az ország összes haltermelői egyaránt részesülhessenek és a budapesti piacon az áralakínálás megszűnjék.

2. Fenti cégek a B. H. E.-ben a következő arányban vesznek részt:

Halbizományi és Halértékesítő r. t.	58 1/2 %
Zimmer Ferenc Halkereskedelmi r. t.	26 %
Pironcsák Antal	10 %
Barta Lipótné	5 1/2 %

Fenti százalékos részesedésekben már bentfoglaltatik a nagynémet birodalomba irányuló exportban való részesedés is.

A B. H. E. tagjai fenti százalékos arányban osztoznak a B. H. E. eredményében.

3. A megállapodás 1941. szeptember 30-áig szól. Feloszlik azonban a B. H. E. az esetben, ha akár 1939. május 1-éig, akár 1940. május 1-ig a tőgzadtságnak oly része kívánná annak megszűnését, akik az egész magyar mesterséges tőgzadtsági terület 50%-ánál többet reprezentálnak, vagy pedig a B. H. E. tagjai közül legalább három kívánná a megszűnést. 1939. május 1-éig történő ily bejelentés esetén a megszűnés 1939. szeptember 30-ával, 1940. május 1-éig történő bejelentés esetén 1940. szeptember 30-ával következik be.

4. A B. H. E. a magyar termelőkkel a budapesti és német birodalmi piacokra kerülő mesterséges tőgzadtsági haltermés átvételére nézve a csatolt melléklet szerinti javaslat alapján megállapodást létesít. A B. H. E. megalakultnak akkor tekintendő, amikor az illetékes hatóságoknál történt bejelentés és azok jóváhagyása alapján hatósági rendelkezéssel úgy a jelen megállapodás, mint a termelőkkel kötendő megállapodás hatályba lépése biztosíttatik.

5. A B. H. E. tagjai megállapodnak abban, hogy az egyesülés gestiójával a Halbizományi és Halértékesítő r. t.-ot bízzák meg, mint amely cégnek a B. H. E.-ben a legnagyobb részesedése van és amely anyavállalatának saját termelésű halát is piacra hozza. A Halbizományi és Halértékesítő r. t. a B. H. E. üzleteinek lebonyolítását saját budapesti helyiségeiben látja el.

6. Kötelezik magukat a B. H. E. tagjai, hogy Budapestben és a Nagynémet Birodalomban sem közvetve, sem közvetlenül más úton, mint a B. H. E. útján élő halat forgalomba nem hoznak és kivételével a jelen megállapodásban kifejezetten felsorolt halfajtáknak, (lásd 9. pont) minden általuk magyar termelőktől megvásárolt tételt e piacokon való értékesítésre a B. H. E.-nek engednek át. Más hazai és külföldi piacokon a B. H. E. tagjainak működése korlátozás alá nem esik, tehát vásárolt halmennyiségeikből ily piacokra való szállításra

halat visszatartanak. A budapesti piacot hatósági rendelkezés zárt piacnak nyilvánítja.

7. A B. H. E. tagjaival azonos bizományi feltételek mellett számol el, mint az árúját a B. H. E.-nek bizományi értékesítésre közvetlen beküldő termelővel. Ennek megfelelően amennyiben a B. H. E. egyes tagjai a termelők kívánságára, saját számlájukra vennének mesterséges tógazdaságból származó élő halat, úgy tartoznak azt a B. H. E.-nek bizományi feltételek alapján történő értékesítésre átadni. Az a marge, mely a B. H. E.-től bizományi elszámolás alapján térített ár és a termelőnek fizetendő fix ár között ez esetben mutatkozik, a B. H. E. közvetlenül vásárló tagját illeti, de ép úgy őt terheli az a veszteség is, mely beáll ha bizományi elszámolás végeredménye a termelőnek térítendő fix ár alatt marad.

8. A B. H. E. ügyvezetésének ellenőrzése, valamint a B. H. E. tagjainak betekintése szempontjából elhatározzatik, hogy az eladásokat egy-egy héten más-más B. H. E. tag, vagy annak megbízottja ellenőrzi.

9. A B. H. E. tagok ama kötelezettsége, hogy a budapesti és nagynémet birodalmi piacokon kizárólag a B. H. E. útján bonyolítják le nagybani üzleteiket, csak a mesterséges tógazdaságokból származó halakra vonatkozik, egyéb halakat, továbbá a nem élve, kosárban Budapestre érkező árut, valamint a tenyészanyagot a B. H. E. tagjai továbbra is szabadon árusíthatják. Ugyanígy fenntarthatják detail üzleteiket is.

10. A B. H. E. tagjai Budapest környékének forgalmában csak abban az esetben részesülnek, ha az áru kiszolgáltatása Budapesten keresztül történik. A közvetlenül környékre szállított tételek nem esnek a B. H. E. gestiója alá. A budapesti szövetkezetek és kórházak kiszolgáltatása nem a B. H. E. útján, hanem az egyes tagok detail üzletei révén történik.

11. A B. H. E. tagjai saját detail üzleteik, valamint a nagyobb forgalmú detail üzletek és nagyobb forgalmú vendéglősök szükségletét 5 fillérig terjedhető kg-onkénti bonifikációval igényelhetik, kizárólag a B. H. E.-től.

12. A B. H. E. hetenként egyszer, de kéthetenként feltétlenül ülést tart, melyen az értékesítéssel kapcsolatos, valamint az esetleges más közös érdekű kérdéseket tárgyalják. A B. H. E. ülésén minden tag egy személlyel képviselheti magát. A tárgyalásokról jegyzőkönyvet vezetnek és azt a jelenlevők aláírásukkal ellátják.

13. A B. H. E. tagjai vagonparkjukat teljes egészében a B. H. E. rendelkezésére bocsátják, azok felett a B. H. E. gestora rendelkezik és vagonjai fenntartásáról minden egyes tag saját rezsijében gondoskodik. A B. H. E. gestora kötelezi magát, hogy az egyes tagok vagonjait aránylagosan fogja igénybe venni. Ugyancsak rendelkezésre tartoznak bocsátani a B. H. E. tagjai budapesti bárkáikat. Külön megtérítés sem a vagonok sem a bárkák igénybevételeért a B. H. E. tagjainak a közös számla terhére nem jár.

14. A mutatkozó nyereség felosztása minden üzletév végén történik és megállapítása az alábbi alapelvek figyelembevételével foganatosítandó.

A B. H. E. bevételét képezik a bizományi díjak és költség átalány megtérítése, egyszóval mindaz a bevétel, amely a lebonyolításból a B. H. E.-t működéséért megilleti.

Ezzel szemben a B. H. E. kiadását képezik az árú illető költségek, úgymint fuvardíjak, gépészek fizetése és költségei, napszám és munkabérek, üzemanyagok, vízdíjak, stb. minden magát az árú terhelő költség.

Ezenkívül terheli a B. H. E.-t egy könyvelő, valamint egy gépirónó fizetése.

A B. H. E. gestora vállalja a lebonyolítás finanszírozását, vagyis a termelő részére az átvételkor fizetendő minimális ár előlegezését. A gestor ezeket az összegeket a Magyar Nemzeti Bank hivatalos váltóle számitólási kamatlábánál 1 %-kal magasabb kamattétel mellett bocsátja a B. H. E. rendelkezésére, viszont ugyanilyen kamatot térít a B. H. E.-nek az időközi bevételek után.

Egyéb, általános jellegű rezsiköltséget azonban a B. H. E. gestora nincs jogosítva felszámítani, tehát helyiségbér, világítási költségek, az eladást végző tisztviselő személyzet fizetése nem a B. H. E.-t, hanem a gestort terhelik.

Amennyiben a B. H. E. gestora igénybeveszi valamely tag közreműködését haltételek átvételénél, úgy ezért az illetőnek II. osztályú vasúti jegy, költség és közösen megállapítandó munkadíj térítés jár. A gestor kívánságára nagyforgalmú időszakok esetén tartoznak a tagok a lebonyolításban teljes munkájukkal, külön megtérítés nélkül részt venni. Ily esetben a szükséges beosztás a 12. pont szerint tartandó ülés alkalmával jóelőre megejtendő, hogy a tagok megfelelően beosztassák idejüket.

A B. H. E.-t terhelik továbbá az azt illető adók, az árúterhelő forgalmi adó, stb. amennyiben azok a termelőkkel kötött megállapodás szerint át nem háríthatnak. A kihitelezési delcredere a B. H. E.-t terheli.

Fenti elvek alapján az évi mérleg szeptember 30-ával állítandó fel és az elszámolás minden egyes taggal szemben a gestor részéről október 15-éig megejtendő. Az elszámolás kikézésétől számított 8 napon belül a tagok tartoznak az elszámolásokat felülvizsgálni és azok elfogadása tekintetében nyilatkozni, a gestor pedig tartozik a felülvizsgált és elfogadott végelszámolás alapján az egyes tagokra eső részesedést kifizetni.

15. A mutatkozó nyereség felosztása minden üzletév végén történik, de történhetik közös elhatározással az év folyamán két-három ízben is.

16. Vitás esetekben a B. H. E. tagjai alávetik magukat egy választott bíróság illetékességének, mely az egyik fél irányú ajánlott levélben a B. H. E. gestorához történő bejelentésének vétele után nyolc napon belül a tagok közös egyetértésével állítandó fel. Amennyiben a tagok a választott bíróság összetételére nézve megegyezni nem tudnának, úgy a pertárgy szerinti rendes budapesti bíróság illetékessége köttetik ki.

id. Zimmer Ferenc: Hiánya a tervezetnek, hogy nem tartalmaz szankciót arra nézve mi történjék ha a termelő nem a B. H. E. tagjának, hanem más kereskedőnek ad el halat Budapestre.

Répássy megállapítja, hogy e tervezet a halászati egyesület választmánya előtt fekszik és ha azt elfogadják, annak kormányhatósági jóváhagyását kell kieszközölni.

Nyári kifogásolja azt, hogy nem a tógazdaságban átadott, hanem a Budapestre megérkezett súly képezi az elszámolás alapját. A biztosított árakat is túlalacsonyok találja, és javasolja, hogy az alacsonyabb halosztályok árát magasabbra emeljék, hogy a tógazdaságok a túlságos alacsony ár miatt el ne riadjanak az eladástól. A III/b. osztályú hal 50 f-re, a III/a. 55 f-re lenne emelendő.

Corchus, mint tógazda a bizottságban nagy harcot folytatott a Budapesten való mérlegelés ellen, de belátta, hogy végeredményben a szindikátus a tényleg megér-

kezett súlyú halat adja el, és ha egy tógazda rosszul méri be a halat, a hibás súlyt áthárítani nem lehet.

Goszthony. Az egész üzlet bizalmi kérdés. A szindikátus legfőbb érdekeltisége termelő is lévén, valószínűleg a legmagasabb árat igyekeznek elérni.

id. Zimmer. Azért alakult a szindikátus, hogy minél magasabb árat érjen el a hal, mert így a jutalék is magasabb. Aggálya van a Megállapodás 13. pontjában azon kötelezettségre nézve, hogy a B. H. E. tagjai a budapesti bárkáikat is rendelkezésre kötelesek bocsátani.

Répássy a Javaslat 7. pontja ellen emel kifogást. Mennyi megterhelhetést jelent ez az egyesületre?

Corchus előadja, hogy az a körülmény, hogy a termelők fix áron is eladhatnak halat, maga után vonja, hogy a B. H. E. minél magasabb ár elérésére törekedjék. Ha a magas árak miatt a fogyasztás vissza is menne és a szindikátus átmenetileg kénytelen lenne alacsony árat szabni, akkor is az átlagár magasabban fog kialakulni, mint a múltban. A propagandaalpra biztosított összeg is emelni fogja a fogyasztást. A hites könyvszakértő munkája legfeljebb pár napra terjed ki és e szerint az egyesületre eső teher 100—150 pengőt nem haladja meg.

A fenti felszólalások után a választmányi ülés az értékesítésre vonatkozó javaslatot azon módosítással hagyja jóvá, hogy abban a Budapestnek zárt piaccá való nyilvánítása bentfoglaltassék, az 5. pontban foglalt minimális egységárak a III/b. osztálynál 0.50 P-re, a III/a. osztálynál 0.55 P-re emeltessenek. Ugyancsak elfogadja a halnagykereskedőknek a B. H. E. létesítésére vonatkozó megállapodást is.

Több tárgy nem lévén az ülés bezárattott. **Illésy.**

A sopronkőhidai pisztrángtenyésztés és ennek tanulságai.

— dr. Udvardy Jenő fejezetközi igazgató emlékének. —
Írták: dr. Mika Ferenc és dr. Varga Lajos (Sopron).

(Folytatás.)

A legtöbb tógazdaság általában meg van elégedve a szivárványos pisztránggal. De a patakbérlők, patak-tulajdonosok köréből már vádakat hallunk róla. Az a legnagyobb panasz ellene, hogy bizonyos nagyság elérése után elvándorol és végleg eltűnik a betelepülési helyéről. Abból a célból, hogy ezzel a kérdéssel behatóbban foglalkozhassunk, rögtön meg kell állapítani azt a fontos lényt, hogy az európai vizekben élő ú. n. szivárványos pisztráng nem tekinthető egységes, igazi és tiszta fajnak. Az újabb kutatások kiderítették ugyanis, hogy az Amerikából az idők folyamán Európába hozott „szivárványos pisztráng“-ikra két (ha nem több?) fajtól, vagy fajváltozattól származik, melyek bár külső tulajdonságaikban egymástól alig különböztethetők meg, de vándorlási ösztönüket illetően ellentétes fajtabeli sajátosságokkal rendelkeznek. A *lazacfélék* családjáról ismeretes, hogy fajtái erősen hajlamosak arra, miszerint egyes életterükhöz alkalmazkodva különböző helyi változatokat fejlesszenek. Mint ahogyan Ausztria, Németország és Svájc csaknem minden hegyi tavában más és más *Coregonus*-féleség él, úgy Észak-Amerika nyugati partvidékének majdnem minden folyamrendszerében más és más pisztráng-változatok élnek.

Európába eredetileg a Sacramento egyik mellékfolyójának, a Mc. Clod River felső szakaszának és az ide ömlő hegyi patakoknak pisztrángját, a *Salmo Shasta* *Jordan*-t telepítették be, miután ennek meghonosítása,

illetőleg betelepítése Észak-Amerika egyéb tájaira jelentős gazdasági sikerrel járt. Az idők folyamán népszerűsége és kedveltsége annyira megnövekedett, hogy a *Salmo Shasta* ikrája iránti keresletet már Amerikában sem tudták kielégíteni. Ezért a szomszédos vizekben élő rokon fajtát, egyesek szerint külön fajt, a *Salmo irideus* *Gibbons*-t is tenyésztés alá fogták. Ez a „faj“ Észak-Amerika nyugati részének több folyójában, így a Mc. Clod és Klamath folyó alsószakaszában él és a hegyi patakokat csak az ívás idején keresi fel. A *Salmo Shasta* lassabban és kisebbre, a *Salmo irideus* azonban gyorsabban és nagyobbra növekedő „faj.“

Az amerikai kutatók, főleg *Kendal W. C.* és *Leach G. C.* által leírt megkülönböztető jegyek alapján *Echrenbaum C.* megállapította,* hogy Európában mind a tisztavérű *Salmo Shasta*, mind a tisztavérű *S. irideus* a ritkaságok közé tartozik. Az Amerikából áthozott ikra tehát valószínűleg már eredeti hazájukban kereszteződött fajoktól származnak. Minthogy az első „szivárványos“ pisztrángokat 1882-ben telepítették meg Németországban, természetesen, hogy a vérkeveredés folyamata Európában folytatódott.

Nem lehet ezért csodálkozni azon, hogy a „szivárványos“ pisztráng néven ismert halak tulajdonságait és életfeltételeit illetőleg eltérők a vélemények és tapasztalatok.

A pisztrángok tulajdonságainak ismerete továbbjuttat bennünket megtelepítésük célszerű eljárásaihoz. Nyilvánvaló pl., hogy a patakokba a *Salmo Shasta* *Jordan*-t kell telepíteni, mert ebből a fajból hiányzik a vándorlási ösztön. Legföljebb csak azt teszi meg, hogy a *sebes pisztránghoz* hasonlóan a patak mélyebb részét keresi fel, ámde végleg nem távozik el a patakból. Azért minden telepítés alkalmával tanulmányozni kell a megtelepítendő hal szokásait és tulajdonságait. Mert bármilyen nagy is a tenyésztett halak alkalmazkodási képessége mind az új élettér természeti viszonyaihoz, mind a mesterséges táplálékhoz, a tulajdonságok mégis döntő szerepet visznek a tenyésztés sikerében. A pisztrángtenyésztőnek is arra kell törekednie, hogy gazdaságát és üzemét a tenyésztett faj sajátosságaihoz és tulajdonságukhoz szabja,** Igaz, hogy sokszor éppen a természetellenes viszonyok között is elsőrangú a siker, ám ott egyéb tényezők (helyes táplálkozás stb.) játszanak közre.

Nagy kár, hogy a kőhidai tenyészetben a *sebes pisztrángot* (*Salmo trutta*, forma *fario* L.) nem elkülönítve nevelték fel s így fejlődését nem lehetett kellően ellenőrizni. Egyébként két fajt egy tóban tenyésztelni nem ajánlatos, mert fejlődésük menete különböző s így „szétnőnek“ egymástól. Bár a *sebes pisztráng* pusztulási százaléka nagyobb és fejlődése gyengébb volt, tenyésztéséből azt az értékes tapasztalatot lehetett levonni, hogy e tógazdaságban is lehet *sebes pisztrángot* nevelni. Tekintettel azonban arra, hogy a piacon magasabb árat nem értek el vele, megfontolandó, vajjon érdemes-e a tenyésztésével foglalkozni.

Itt érdemesnek tartjuk még megemlíteni, hogy újabban a *tengeri pisztráng* (*Salmo trutta* L.) édesvízi tenyésztésével is foglalkoznak. A *sebes pisztrángot* és a *tavi pisztrángot* (*Salmo trutta*, forma *lacustris* L.) éppen a tengeri pisztrángból származtatják;*** megállá-

* *Echrenbaum C.*: Über Regenbogenforellen und Steelhead-Forellen. — Allg. Fischerei-Zeitung, 1926. Nr. 18. 288—292.

** *Schäperclaus*. id. m., 113. old.

*** *Schäperclaus*. id. m. 114. l.

pították, hogy az édesvízben felnevelt *tengeri pisztrángok* a sebes pisztráng tulajdonságait mutatták s viszont a Keleti-tengerbe kihelyezett sebes pisztrángok egész külsejükben és növekedésükben tengeri pisztrángokká lettek.*

A régebbi szakirodalom a *szivárványos pisztráng* tenyésztésének sürgetésére sohasem mulasztotta el annak jelentős előnyeként felhozni azt a tulajdonságot, hogy ez a faj a *sebes pisztrágnál* melegebb (22—23 C^o) és kevesebb oxigént tartalmazó vizet is kibírja. Ámde elfelejtették hozzáfűzni azt, hogy az ilyen vízben már nem érzi jól magát s csak tengődik. Mert a széleskörű kísérletek kiderítették, hogy a *szivárványos pisztráng* számára az olyan vízben a legkedvezőbb az életfeltétel, mely télen nem hidegebb 3 C^o-nál, de nyáron nem melegsik fel 20 C^o-nál följebb, oxigéntartalma pedig literenként legalább 7 cm³. Minden haltenyésztő érdekében áll, hogy állatai részére a *lehető legmegfelelőbb életfeltételeket biztosítsa, fejlődésük érdekében! Szivárványos pisztrángot se tenyészünk azért olyan vízben, melyekben az említett optimális életfeltételeket megteremteni nem tudjuk!*

A sikeres pisztrángtenyésztésnek fontos tényezője még a *víz átáramlásának erőssége* is. Már említettük, hogy *Buschkiel* a *szivárványos* pisztráng tenyésztéséhez erősen áramló vizet kíván. Ő közli azt is, hogy a vízfolyás fokozása céljából egyes közép- és nyugateurópai tógazdaságok a pisztrángos tavakat amerikai példa szerint nem párhuzamosan egymás mellett, hanem egymásután sorakozva, láncszerűen építik meg. Az egymással párhuzamos tavak vízellátása ugyanis a rendelkezésre álló vízmennyiség elaprózásával jár, ez pedig a víz-áramlás csökkenését idézi elő, ami már kedvezőtlen feltételeket eredményez. Az *egymás mögött épített tavakban* azonban a vízmennyiség nem oszlik szét s ezt minden tó táplálására fel lehet használni az áramlás csökkenése nélkül. Ezért *az olyan helyeken, ahol a térszúke mellett elegendően bőséges vízmennyiség nem áll rendelkezésre, ajánlatos a tavakat láncolatosan megépíteni*, még pedig a víz oxigénmennyiségének fokozása, illetőleg pótlása céljából közbeiktatott vízesésekkel lépcsőzetes helyzetben. Ilyen módon az egészségügyi elvek sem szenvednek csorbát, mert a víz gyors kicserélődése következménye az erős átáramlásnak. Tapasztalatok mutatják ugyanis, hogy a *halak között járványos betegségek rendszerint a lassú folyású tavakban lépnek föl*.

Talán egyetlen tógazdaságban sem jut olyan fontos szerep a *térfaktoroknak*, mint éppen a pisztrángos tavakban. Minden tevékenységben ügyelni kell arra, hogy *megfelelő tér álljon halaink rendelkezésére*. Mert *Willer* kimutatta, hogy a keltetésben milyen fontos szerepe van a keltető szekrények nagyságának. Az 1925 cm² területű keltető szekrényben nevelt ivadékok megtermékenyítés utáni 140 napon 25·02 mm hosszú és 112·4 mg súlyú volt, míg az 565·5 cm² felületű szekrényben keltetett ivadékok csak 24·47 mm hosszúságot és 111·2 mg súlyt ért el. *Demoll* pedig kimutatta, hogy a 12×2·2 m nagyságú 1 m mélységű hízaló tóban sokkal gyengébb volt a fejlődés és a táplálék hasznosítása, mint a 28×5 m nagyságú és 1 m mélységű hízaló tóban.** A *csekély térrel* rendelkező tavakban *nincs megfelelő kifutó*, hiányzik a megfelelő *mozgási szabadság*, kevesebb az oxigén, jobban felhalmozódik a

halak életműködése közben *kiválasztott anyagcseretermékek*, nagyobb a halaknak *egymást zavarása, nyugtalanítása*, különösen akkor, ha a vízátáramlása sem megfelelő.

Azt a megállapítást, hogy a térszúke a halak étvágyát s így növekedésüket hátrányosan befolyásolja, igazolva látjuk, ha a kőhidai gazdaság első évében az I., II., III. és IV. sz. tavaiba helyezett ivadékok növekedési adatait összehasonlítjuk. Az első tavakban (I., II. és III.) a behelyezéskor minden m³ úrtartalomra 22 drb., a IV. sz. tóban azonban minden m³ úrtartalomra csak 9 drb. ivadékok jutott. Mivel tehát a IV. sz. tóban a *térfaktor megfelelő volt*, azért a halak növekedése ugyanolyan időtartam alatt és azonos táplálék mellett lényegesen jobb volt, mint az első tavakban, melyekben az egyedek számára kevesebb tér, kevesebb állóit rendelkezésre. Általában azt veszik szabályként, hogy 1 m² tófelületre 12—15 drb. pisztrángivadékok jusson s így egy 500 m² tóba 6000—7500 darab ivadékok helyezhető.** (Folyt. köv.)

Halastavak termelési viszonyainak vizsgálata.

Irta; Hirsch Ferenc dr.
okl. mezőgazda.

(Folytatás)

A kísérleti tavakban 1936. február 27-én a következőképpen történt a népesítés (kat. holdankint):

Ponty		kétnyaras	
egynyaras		összesen	
darab	súly	darab	súly
I. sz. tó	468 24 kg. 0·05 kg.	203 77 kg. 0·38 kg.	
IV. " "	667 26 " 0·04 "	— — —	
Compó		összesen	
darab	súly	darab	súly
I. sz. tó	142 6 kg. 0·04 kg.	813 107 kg.	
IV. " "	250 12 " 0·05 "	917 38 "	

Ezeket a számokat nézve, láthatjuk, hogy az irodalomban talált adatoknál jóval sűrűbben népesítettem be tavaimat. Ezt azért tettem, mert a bőségesen trágyázott és etetett tavakban csak így tudtam a területet gazdaságosan kihasználni és maximális területhozamot elérni. A népesítésnek az a cél szabott határt, hogy halaim összességében még éppen elérjék a megkívánt piaci nagyságot, ezt pedig sikerült elérnem, annak ellenére, hogy mindkét tóban, de különösen a IV. számúban, néhány idősebb ponty leivott és megzavarta a népesítési tervet. A sűrű népesítés mellett kis behelyezési súlyra törekedtem, mivel a kis halnak, annak korától függetlenül nagyobb növekvő képessége van. (dr. W. Schäperclaus 1933. 3. old.)

Az I. sz. tóba azért tettem kat. holdankint kb. 100 darab hallal kevesebbet, mint a IV. sz. tóba, mert gyengébbnek tétéleztem fel és attól tartottam, hogy sűrűbb népesítéssel a halak nem érik el a piac által megkívánt nagyságot. Feltevésem helyesnek bizonyult, mert míg a sűrűbben népesített IV. sz. tóban a halak öszre 1·23 kg. átlagsúlyt értek el, addig a gyengébben népesített I. sz. tóban csak 0·92 kg.-ra nőttek meg. A kísérletet megelőző négy év népesítési adatait a tavak általános kimutatásában — a 15. fejezetben — közlöm.

Az I. sz. tóban vegyes népesítést alkalmaztam, azaz egynyaras és kétnyaras ivadékokat helyeztem ki egymás mellé. Erre azért volt szükség, mert ebben a nagyobb kiterjedésű tóban a mélyebb víztömegek — ahol a kisebb halak nem szívesen tartózkodnak — elég nagy helyet foglalnak el, viszont a széleken elterülő

* *Arens. Paul*: Bachforellen und Meerforellen — Fische-rei-Zeitung. 36. köt. 1933., 308—309. old.

** *L. Schäperclaus*. id. m. 54. és 135. old.

** *Linke, Rudolf*: Winke für den Forellenzüchter. — Allg. Fischerei-Zt. 61. Jahrg., 1936. 138. l.

nádas, zombékos részt a nagyobb halak nem tudják felkeresni. A IV. sz. tóban erre nem volt szükség, mivel az csak kb. egyharmad akkora kiterjedésű és így a mélyvíz kisebb teret foglal el.

A pontyok mellé mindkét tóban járulékhalként compót is helyeztem ki, még pedig a I. sz. tóban a pontyok számának 21 % -át és a IV. sz. tóban 37 % -át. A compó a békés halak közé tartozik, közeli rokona a pontynak, igénytelen, de lassan nő (dr. B. Benecke 1921. 62. old.). Az ára Németországban magasabb szokott lenni, mint a pontyé; nálunk nem igen keresik. A vele való népesítés célja, mint minden járulékhalkaléval, a területhozam fokozása, habár megnehezíti a ponty lehalászását (dr. W. Schäperclaus 1933. 107. old.).

Az I. sz. tóba (mivel igen kényes) olvasatlanul még kisebb mennyiségű süllőt és pisztrángsügért is behelyeztünk. Ezek ragadozóhalak és feladatuk a szeméthal és az esetleg váratlanul fellépő pontyivadék elpusztítása, aminek derekasan meg is feleltek. A IV. sz. tóba nem tartottam szükségesnek ragadozó halat tenni, egyrészt mivel ide tisztán egynyaras ponty volt behelyezve, amely még nem ivarérett, másrészt pedig közvetlenül felette másik halastó van (V. sz.) és így szeméthal sem kerülhet bele. A váratlanul bekövetkezett leivásból származó pontyivadék tehát — amelyet mint később kiderült, az V. sz. tó népesítésekor véletlenül beleejtett négy darab idősebb ponty okozott — nem lévén ellenségük a IV. sz. tóban zavartalanul felnőhetett.

A kallódás mértéke:	0	1	2	3
		-nyaras ivadéknál		
Répássy M. (1914. 121—122 old.) szerint	50 %		1—5 %	
dr. B. Benecke (1921. 61 old.)	"	10—30 %	5 %	
Dr. Hankó B. (1928. 105. old.)	"	25 %	5 %	2 %
dr. Maucha R. (M. H. 1931. 99. old.)	50 %	20—50 %	2—5 %	
dr. W. Schäperclaus (1933. 157. old.)	"	10 %	2—5 %	

Kísérleteim folyamán a I. sz. tóban nem volt semmi hiány, míg a IV. sz. tóban a kallódás 23 % -ot tett ki. Erre némi magyarázatot ad, hogy a IV. sz. tóban tisztán egynyaras ivadék volt és annak is az apraja (4. dkg.).

A kísérleti tavak trágyázása.

A wienbachichi kísérleti állomás vizsgálatai szerint a takarmány értékesülése pusztán trágyázás által megkétszerezhető.

Leföldelt trágyakupac a halastó szélén.

A trágyázásnál szóbjöheth a trágyalé, istállótrágya, fekáliák és komposzt. Eltekintettem a műtrágyáktól, amelyekhez a tógazdaság magas árak miatt csak ritkán

jut hozzá és a mésztől, amelyet különös jelentőségénél fogva a következő fejezetben bővebben fogok leírni. „A tógazdasági termelés terén mindenfajta állati trágya jól értékesíthető, de különösen jól vált be a sertétrágya annál is inkább, mert ezt a mezőgazdaság még leginkább nélkülözheti. Az istállótrágya igen nagy mennyiségben adagolható, arra azonban ügyelni kell, hogy adagolásával oxigénhiányt ne okozzunk. Kat. holdanként 20—30 q állati trágyát még gazdaságosan alkalmazhatunk; ilyen nagy mennyiségek, ha nagyobb tógazdaságról van szó, rendszeren nem állnak rendelkezésre, ezért elegendő az is, ha kat. holdanként 5—10 q-t használunk el, amivel mintegy 50—100 kg. halhúshozamtöbbletet érhetünk el.“ (dr. Maucha Rezső és Németh Endre M. H. 1931. 96. old.). Dr. B. Benecke (1928. 47. old.) megemlíti, hogy

Meissigben 1 k. holdon 57. q lótrágyával 57 kg. pontyhúsgyapapodást értek el.

Wienbachban „ „ „ 114 „ istálló „ 76 „ „ „ „

Kísérleti tavaimban dr. B. Benecke (1921. 47. old.) nyomán kétféle trágyázást alkalmaztam, úgymint: 1. főtrágyázást és 2. időközi trágyázást.

1. Főtrágyázásként mindkét tóba kora tavasszal a vízzel való megtöltés előtt kat. holdanként 10 q istállótrágyát hordattam és azt a tó kerülete mentén köröskörül 5 q-s kupacokba a tófenékre a parttól olyan távolságra helyeztettem el, hogy a vízzel való elborítás után azok teteje éppen kilátszott a vízből. A kupacokat földdel letakartattam és a nyár folyamán minden számottevő eső után vagy anélkül is, amikor nem kellett oxigénhiánytól tartanom a tó felőli oldalon megbontattam úgy, hogy a meglazított és kissé széttergetett részt a víz kilúgozhassa. Ilyen módon a kupacok augsztus végére elfogytak.

2. Időközi trágyázásként hízott sertések (homokos) trágyáját használtam. Ezt a hízalóból naponta hozták és a tó partján lerakták, ahonnan 2—4 naponként csónakkal a tóba, mindenfelé elosztva, sok helyen beleszórta. Ilyenformán egész nyáron át kb. újabb 7 q trágya jutott 1 kat. holdra.

Az összes trágyázás tehát az egész idény alatt kat. holdanként kb. 17 q-t tett ki. Tájékoztatásul megemlítem, hogy a nyújtótavakban, ahol nem etetnek, szintén trágyáznak, de csak kisebb mértékben.

A tavak meszezése és vizük keménységi foka.

A gyakorlatban már régóta tudott dolog, hogy mészszegény talajokon létesített tavak termőképessége mindig alacsony, sőt a tó talajának mésztartalma és a tó termőereje között határozott összefüggés van (dr. W. Schäperclaus 1933., dr. Unger Emil 1935.). Ezt a gyakorlati megfigyelést a tudomány teljes mértékben igazolta, amikor kiderítette a mésznek igen fontos és több irányú szerepét a halastavakban.

A mésznek legfontosabb hatása abban nyilvánul, hogy a vízben a $\text{CaCO}_3 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$ egyensúlyi helyzet szerint foglal helyet. Ezáltal lehetővé teszi, hogy a vízben jóval nagyobb mennyiségű szabad — úgynevezett egyensúlyi — széndioxid raktározódjék fel, mint amennyi a levegőben lévő gázok aránya szerint oldódnék.

A kísérleti tavakból a mésztartalom meghatározásához 1936. május 29-én vettem vízmintát. A meghatározást a dr. Maucha Rezső (1936. 15—17. old.) által ajánlott módszerrel a M. Kir. Halélettani és Szennyvíztisztító Kísérleti Állomás laboratóriumában végeztem.

Minden kísérletet az ellenőrzés céljából megismételtem és a következő eredményeket kaptam:

összes keménység I. sz. tóban	14 német keménységi fok
Ca-keménység	6
CaO tartalom	60 mg
MgO tartalom	57·656 mg
Összes keménység IV. sz. tóban	8 német keménységi fok
Ca-keménység	3
CaO tartalom	30 mg
MgO tartalom	36·035 mg.

A tavakat 1936-ban az idény folyamán háromszor meszeltük és egy kat. holdra összesen 150 kg égetett pormeszet használtunk fel. A meszelés úgy történt, hogy mérsékelt széljáráskor csónakból, a széllel szembe haladva hátrafelé lapáttal szórták szét a mészport. A teletöket azok lecsapolása után egyenkint 50 kg égetett mésszel fertőtlenítettük.

9. A kísérleti tavak vizének hydrogenionconcentratioja.

A halastavak hydrogenion-concentratiojának ismerete nagy fontosságú a tógazda számára, mert a

tóban lejátszódó életfolyamatokra döntő befolyással van. A jó tóvíz pH értéke rendszeren 7—8, tehát gyengén lúgos és ha a pH érték huzamosabban lesüllyed 5-re vagy ez alá, úgy a halak megbetegszenek és végül elpusztulnak. Pontyokra 4·8 pH érték rövidesen halálos, azonban a tóvíz túlságos lúgossága sem jó és kb. 9 pH értéknél kezd a halakra veszélyes lenni (dr. W. Schäperclaus 1933. 59—60. old.). „A ponty természetének a gyengén lúgos víz a legalkalmasabb” írja dr. Hankó Béla (1928. 50. old.).

Eredményesen trágyázni csak kifejezetten lúgos kémhatású vízben lehet és ha a víz savanyú kémhatású vagy csak alig észrevehetően lúgos — 7·1—7·2 pH értékű — akkor a tavakat feltétlenül meszelni kell (dr. B. Benecke 1921. 48. old., dr. Maucha Rezső és Németh Endre M. H. 1931. 96. old.). Az tévhit, hogy a magas mésztartalmú vizek erősen lúgosak, mert a magas mésztartalom csak állandóvá teszi a pH értéket és megóv a nagyobb ingadozásoktól (dr. W. Schäperclaus 1933. 60. old.).

A kísérleti tavak vizében talált planktonfajok és azok mennyisége. IV. sz. tó.

A mintavétel ideje 1936	Hálóplankton		Nannoplankton		Hálóplankton		Nannoplankton	
	mennyisége cm ³ -ben	talált fajok	mennyisége cm ³ -ben	talált fajok	mennyisége cm ³ -ben	talált fajok	mennyisége 1 cm ³ -ben	talált fajok
máj. 29	0·25	<i>Bosmina longirostris</i> , <i>Daphnia</i> sp., <i>Anuraea</i> sp., <i>Pediastrum duplex</i> , <i>Cyclops</i> , <i>Spirogyra</i>	1·25	<i>Protococcus</i> sp., <i>Pediastrum duplex</i> , <i>Closterium</i> sp., <i>Scenedesmus quadricauda</i>	16·920 drb igen kevés	<i>Daphnia</i> sp., <i>Anuraea</i> sp., <i>Moina</i> sp., <i>Cyclops</i> (főleg <i>Nauplius</i> lárvák)	<i>Cosmarium</i> sp.	
júl. 1.	1·00	<i>Cyclops</i> , <i>Daphnia</i> sp. fejlődő embryókkal, <i>Bosmina longirostris</i> , <i>Anuraea</i> sp. (kevés), <i>Nauplius</i> lárvák (igen kevés)	22·800 drb igen sok	<i>Scenedesmus quadricauda</i> , <i>Scenedesmus obliquus</i> , <i>Trachelomonas volvocina</i> , <i>Tetraedron</i> sp., <i>Crucigenia reticulata</i> , <i>Closterium</i> sp., <i>Pediastrum duplex</i>	tóvirágzás <i>Polycystis aeruginosa</i> (kizárólag)	<i>Trachelomonas volvocina</i> , <i>Detritus</i>		
aug. 2.	0·75	<i>Anuraea</i> sp., <i>Brachionus</i> sp., <i>Asplanchna</i> (mérsekelt), <i>Polycystis aeruginosa</i> , <i>Cyclops</i> (kevés)	21·660 drb	<i>Closterium</i> sp., <i>Polycystis aeruginosa</i> , <i>Oscillatoria</i> sp., <i>Euglena oxyuris</i> , <i>Melosira</i> sp.	<i>Anuraea</i> sp., <i>Nauplius</i> lárvák, <i>Polycystis aeruginosa</i> (mérsekelt), <i>Cyclops</i> (kevés), <i>Aphanizomenon flos apuae</i> (nagyon kevés)	<i>Closterium</i> sp., <i>Anabaena</i> sp., <i>Scenedesmus quadricauda</i> , <i>Navicula</i> sp., <i>Detritus</i> (sok)		
aug. 12.		tóvirágzás	27·300					
aug. 17.	0·25			1·30				
aug. 22.	0·75			1·90				
aug. 27.	1·25	<i>Polycystis aeruginosa</i> , <i>Volvox globator</i> , <i>Melosira</i> sp., <i>Anuraea</i> sp., <i>Trithira longisetata</i> , <i>Asplanchna</i> sp.		1·75	<i>Cyclops</i> sp., <i>Nauplius</i> lárvák, <i>Anuraea</i> sp., <i>Brachionus</i> sp., <i>Actinastrum hantzschii</i>			
okt. 5.	0·50	<i>Anuraea</i> sp., <i>Brachionus</i> sp., <i>Ceratum</i> sp., <i>Pediastrum duplex</i> , <i>Polycystis aeruginosa</i> , <i>Asplanchna</i> sp., <i>Trithira longisetata</i> , <i>Diaptomus</i> sp.		0·75	<i>Cyclops</i> , <i>Brachionus</i> sp., (elvéve) <i>Nauplius</i> lárvák (elvéve), <i>Bosmina longirostris</i> (elvéve)	<i>Scenedesmus obliquus</i> , <i>Anabaena</i> sp., <i>Phacus</i> sp., <i>Diatoma</i> sp., <i>Staurastrum gracile</i> , <i>Cosmarium</i> sp., <i>Trachelomonas</i> sp., <i>Selenastrum bibratanum</i> , <i>Actinastrum hantzschii</i> , <i>Dinoflagellata</i> (közélebről meg nem határozva)		

Megjegyzés: a vastagabb betűvel szedett fajok az illető mintában domináltak.

A kísérleti tavak hydrogenion-concentratiojának meghatározásához a vízmintát az ivadék kihelyezésekor vettem és a meghatározást a M. Kir. Halélettani és Szennyvíztisztító Kísérleti Állomás laboratóriumában végeztem a **dr. Maucha Rezső** által kidolgozott legújabb szinkálás eljárással.

Az I. sz. tó vizének pH értéke 7.9 volt,
a IV. „ „ „ „ „ 7.8 „

A két különböző vízrendszerhez tartozó és eltérő mézstartalmú tó vizének hydrogenion-concentratioja tehát alig különbözik egymástól. (Folyf. köv.)

Külföldre irányuló halküldemények térítésének megállapítása.

172.091/1938. szám. M. kir. Külkereskedelmi Hivatal
IX. 1. Elnökségének,

Budapest.

Előterjesztésére a külföldre irányuló halküldemények után, tárcám terhére eddig érvényben volt térítéseket megszüntetem és azokra az alábbi új térítéseket állapítom meg:

1. az angliai viszonylatban kivitelre kerülő pontyküldemények után mázsánként 20 P,
2. a svájci viszonylatban kivitelre kerülő fogasküldeményekre mázsánként továbbra is 40 P,
3. az olasz viszonylatban kivitelre kerülő fogasküldeményekre mázsánként továbbra is 30 P,
4. a Palesztinába irányuló pontyküldemények után mázsánként 30 P térítést engedélyezek, tárcám költségvetési hitelének 12. cím. 12. rováta terhére.

A fentiek szerint a jövőben a németországi viszonylatban kivitelre kerülő fogasküldemények, tehát tárcám hitele terhére térítményt élvezni nem fognak.

Budapest, 1938. évi november hó 9-én.

A miniszter helyett:
gr. *Teleki Mihály s. k.*
államtitkár.

Tógazdasági tanácsadó.

A lehalászások alkalmával fölmerül az a kérdés, mi a helyesebb: ha a tavak télen szárazon állanak, vagy ha azokat az őszi lehalászás befejeztével azonnal, vagy nemsokára újra megtöltik vízzel, vagy esetleg csak tavasszal történik meg a lehalászás.

A kérdés csak azokat érdekli, akik tógazdaságában a vízellátási viszonyok és egyéb (esetleg értékesítési) körülmények megengedik a választást.

Vannak ugyanis tógazdaságok, ahol választás nincs, a tavakat újra meg kell tölteni, mert a szárazon tartás valamely okból egy vagy több tó esetén lehetetlen. (A vízellátás erősen korlátozott, a vízterületre szükség van a piaci halak tárolása és későbbi jobb értékesítési lehetősége miatt. — A teletetők befogadóképesége erre elégtelen, egyik-másik tó vizével kell táplálni a teletetőket, stb.)

Tekintsük úgy a kérdést, hogy a választás szabadságát tételezzük fel, és vizsgáljuk a szárazon tartott és a télen is vízzel borított tavak előnyeit és hátrányait.

I. Szárazon tartott tavak.

Előnyei: Nem maradnak a tavakban áttelelő szeméthalak, vagy nem kívánatos kisebb ragadozók A tófenék tisztogatására, trágyázására, meszezésére, fertőtlenítésére bőséges idő és alkalom kínálkozik. A tófenéken az iszapan élő paraziták, káros szervezetek nagy része elpusztul.

Hátrányai: Az iszapan élő haltáplálék és más hasznos szervezetek nagy része is elpusztul, s a tó ta-

vaszal lassabban és későbbén népesül be ilyenekkel. (De azért benépesül!)

II. Víz alatt tartott tavak.

Előnyei: A halak egészségesebb viszonyok között teletelhetnek át és *nem fogynak le*, mint a teletetőkben, ahol össze vannak zsúfolva. Így jobb erőben érik meg a tavaszt, mert télen is táplálkozhatnak, (az egynyarasok különösen, de a kétnyarasok is esznek a jég alatt is) s betegségekre is kevésbé hajlamosak, mint a teletetőkben tartottak. A továbbtenyésztésre szolgáló halanyagot tehát mindenestre sokkal célszerűbb tóban átteleltetni. A tó természetes tápláléka is áttelel és a tavaszi plankton is gyorsabban indul fejlődésnek.

Hátrányai: A le nem halászott szeméthalak és nem kívánatos ragadozók, halellenségek és paraziták is úgyszólván teljes számban áttelelnek. A tófenék kezelésére és javítására, (lecsapoló árkok) a műtárgyak gondozására, töltések karbantartására, stb. kevesebb idő és alkalom marad. A tófenék trágyázására, meszezésére sincs elég idő és alkalom.

Az évekig víz alatt álló tavakban ismételtlen áttelelő bizonyos algák és a rothadó iszap szaporodása miatt a halak (esetleg még az ilyen tó vizével táplált teletetőkben is!) erős, kellemetlen iszapszagot vehetnek fel.

Mindezekből látható, hogy a tógazda helyi viszonyai, igen sokféle körülmény mérlegelése után lehet csak helyesen eldönteni, hogy tavai közül egyiket vagy másikat, vagy valamennyit szárazon vagy víz alatt tartsa-e.

Ha szabad a választás, célszerű a fentiek mérlegelése után úgy eljárni, hogy a tavak egyrésze szárazon maradjon, és pedig felváltva egyik télen az egyik, másik esztendő telén pedig a másik tó vagy tócsopot. Így mindkét állapot előnyei és hátrányai kiegyenlítődnek.

Dr. U. E.

Mit hoz a Felvidék halász szemmel nézve?

A Magyarok Istene, népének 20 évig tartó és egetostromló könyörgését végre meghallgatva, Szentistván évének Halottak napján döntött és Feltámadását elhatározta. Szent Imre napján a visszacsatolt területek birtokbavétele megkezdődött! ... Áldassék az Úr szent neve érte!

Az a több mint 12.000 km²-t kitevő hosszúkás földszáv, mely Csonkamagyarország területét 105.000 km²-re egészíti ki, magában foglalja a Kisalföld eddig szomorúan nélkülözött síkságát, a nagy Fátra, Osztrovszki, Vepor, Gömör-Szepesi Érc-hegység déli végső nyulványait és a Nagy Magyar Alföld észak-keleti sarkát mely a keleti Beszkidek előretolt bástyái a Vihorlát, Polyána és Borló Gyil nevű hegyek lábánál terül el.

E változatos földterületet gazdag vízrendszer barázdázza, melynek vízfolyásai a Dunába illetőleg a Tisza középső szakaszába torkolnak. A Csalló-közt körülölelő Kis Duna és Vág-Duna kivételével az összes többi, a Duna felé siető vízfolyások: mint a Dudvág, Vág, Nyitra, Zsitva, Garam, sőt a visszacsatolt Ipoly folyási iránya, észak-dél irányú. Ugyanez áll a Tisza mellékfolyóinak egy részére is, mert a nekünk jutó Rima felső szakasza továbbá a Sajó, Hernád, Tarca, Ondava szintén észak-déli irányúak; csak a Laborc, Ung, Latorca, Borsova vesz fel kelet-nyugati, sőt délkelet-északnyugati irányt.

Ha a Duna Szob feletti mintegy 130—140 km-es szakaszát is, — mely eddig csak fél víz volt — számba vesszük, egy kis összedadás meggyőz bennünket arról, hogy a visszanyert fontosabb vízfolyások hossza, — patakjainkat elhanyagolva — meghaladja a 800 kmt,

És ha tekintetbe vesszük, hogy a fenti vízfolyások egyike-másika még szabályozatlan és így ős állapotban van, könnyen beláthatjuk, hogy a felvidék magyar nyelvterületének visszakapcsolásával halászatilag is nagyot nyertünk.

A Somorja-Szobi Dunaszakaszt ezután — és adja az Isten, hogy a világ végéig, — egyedül birtokoljuk és nem kell a csehek hozzá nem értő és mégis akadékoskodó beleszólására tekintettel lennünk. Előre látható illetve remélhető, hogy a halászati igazgatás a Duna régi, országhatárt képező szakaszán a csehek kívánságára két hónapban megállapított tilalmat az egész ország területén érvényben levő 6 hetes tilalomra fogja csökkenteni, miáltal a dunai halászok egy fájdalmas sebe lenne megorvosolva.

Az egész Csallóközi körülvevő vízgyűri, a Nagydunán levő mellékágak, holtágak, átvágott kanyarok és a Kis Duna a halívó helyek csodálatos bőségét tartalmazza. Remélhetjük, hogy megfelelő vízjárás mellett a zavartalan ivás biztosításával, esetleg mesterséges ivóhelyek létesítésével, a kubikgödörök megfelelő összekötése és az ott rekedt halivadéknak az élővízbe való átmentése által a Duna halállományát jótékonyan befolyásolhatjuk. E dunai vízterületek a dévér-keszeg szintájhoz tartoznak és valamikor a víza, jelenleg a kecsge biztos lelőhelyei.

Az összes többi vizek már a középső és felső azaz a márna és pénzes pér régióba tartoznak. A Vág alsó folyásában a márnán kívül már megjelenik a váravárt és régen nélkülözött galóca. Reméljük, hogy épp úgy mint a multban most is ott tartózkodik halászaink és sporthorgászaink igaz örömére.

A Nyitra, Zsitva, Sajó felső szakaszán, a Hernádban hozzájutunk majd a pénzes pérhez és hegyi patakokban a pénzes pérrel együtt a nagyszerű sebes pisztránghoz.

Mindezen halászati szempontból oly kívánatos vizeken annak idején halászati társulatok működtek, melyek a vizek halállományának védelmét és fejlesztését önkormányzati alapon oldották meg. Tudomásunk szerint e társulatok működése lassan-lassan megszűnt és így sajnos nem tudhatjuk, hogy valamikor gondozott, védett és óvott vizeinket milyen állapotban kapjuk vissza. A halászati társulatok közül megemlítjük: a Dévény-Nagybodakit, a Pozsony-Kisdunait, a Csallóközi Kisdunait, Varra-surnegyedi, Érsekújvári, Bény-Garamtorkolati, Léva Járási Garami, Berzence-törincsi (ipolyi), alsó ungvideki halászati társulatokat mint olyanokat, melyek a nagyobb jelentőségű vízfolyásokon alakultak.

Külön ki kell emelnünk az Ipoly folyó jobb oldali mellékvízeit és a Gömöri Érchegység déli lejtőiről lerohanó kisebb patakok nagy számát, melyek között biztos lesznek olyanok, melyekben vagy van már pisztráng vagy pedig gondos munkával e nemes hal a sporthorgászok és természetimádók gyönyörűségére meghonosíthatók.

A nyíltvízi halászzal kapcsolatosan szeretettel kell megemlékeznünk régi barátainkról, halásztestvéreinkről, kik a fent említett vizek mentén híven kitartottak régi szerelmük mellett és ősi foglalkozásukat minden baj és nehézség dacára is megtartották. Szeretettel fordulunk Herman Ottó népéhez: a komáromi halászsághoz, a Vág, Nyitra, Garam, Bodrog kishalászához, kiket, reméljük, nemsokára felkereshetünk, hogy viszonyaikat és kívánságaikat megismerhessük. Őszintén reméljük, hogy összefogásunk úgy nekik mint vizeiknek hasznára fog megtörténni.

Pontyos tógazdaságok a multban a szóban lévő területen nem létesültek, mert az intenzív gazdálkodásra hajtó szükség nem volt kényszerítő. Ma azonban amikor az intenzív gazdálkodás, eddig kihasználatlan területek művelése az általános gazdasági helyzetből folyó szükségesség, ma hisszük, hogy a modern gazda éles szeme megfogja találni azokat az eddig elhanyagolt, másra nem használható területeket, amelyek megfelelően berendezve és pontyostógazdaságokká átalakítva, a gazdaság értékes és jövedelmező részeseivé válnak.

A boldog béke időben több helyütt történt kísérlet pisztráng költőházak felállítására és pisztrángos tógazdaságok létesítésére, több-kevesebb sikerrel. Tudomásunk szerint költőház létesült Középpalajtán és Jászó közelében, pisztrángos tógazdaságokkal pedig a kassai, gácsi és tótelecsényi gazdasági tanintézetekben kísérleteztek.

Beszámolóm végére érve nem mulaszthatom el, hogy az egy millió magyarra mint halfogyasztóra is rá ne mutassak, ami a mai nehéz kiviteli viszonyok mellett örvendetes valóság lesz haltermelőink számára.

Adja Isten, hogy szabaddá lett magyar testvéreinkkel kart karba öltve, a magyar halászat ügyét az összes halászati érdekeltek: halászok, tógazdák, kereskedők megalégedésére és kis hazánk üdvére tudjuk megoldani. Úgy legyen! *Hallóssy.*

egynyaras nemes süllő ivadék

8.000—10.000 drb. beszerezhető őszi átvételre a **gödöllői m. kir. baromfitevényező kísérleti tangazdaságtól.**

UJDONSÁGOK — VEGYESEK.

Bariss Gyula †

A balatoni halászati társulat igazgatója a f. évi szeptember 20-án 76 éves korában váratlanul elhalt.

A halászati társulat 1931 évi március 3-án választotta meg őt igazgatóvá, amikor a Balaton halászata még kezdetleges volt. Ez alatt az egész embeilőltő alatt olyan üzemmé fejlődött, amelynek kiválóságát a külföld is elismeri. Bariss Gyula az eltelt majdnem négy évtizeden át fáradhatatlan szorgalommal és lelkiismeretes pontossággal végezte teendőit, ezért 35 éves működésének betöltése alkalmával az 1936 évi halászati társulati közgyűlés buzgó tevékenységéért neki köszönetet szavazva, érdemeit jegyzőkönyvbe örökítette meg.

A Kormányzó Úr Öfömlétsága közgazdasági érdemei elismeréséül őt 1936 évben gazdasági főtanácsosi címmel tüntette ki.

Temetésén részt vett br. Inkey Pál elnökkel a balatoni halászati társulat, a halászati érdekeltségek, az országos halászati felügyelőség és számos közéleti előkelőség. Legyen áldott emléke!

Személyi hír. A Kormányzó Úr Öfömlétsága dr. Varga Lajos egyetemi magántanár, alezredesnek, a soproni „Rákóczi“ Kato-nai reáliskola tanárának a felsőoktatás és a tudományos szakirodalom művelésével szerzett érdemei elismeréséül az *egyetemi nyilvános rendkívüli tanári címet* adományozta. dr. Varga Lajos hazánk egyik legkiválóbb hidrobiológusa. Lapunknak is munkatársa, akit magas kitüntetése alkalmával ez úton is melegen üdvözlünk.

TÁRSULATOK — EGYESÜLETEK.

F e l h í v á s.

Mai számunkhoz, azon t. tagjaink illetve előfizetőink részére, akik díjaikkal hátralékban vannak, póstatakarékpénztári befizető lapot mellékelünk, melyen *tartozásuk összege is fel van tüntetve.*

Tisztelettel kérjük, a tartozásoknak a befizető lap felhasználásával való sürgős kiegyenlítését, hogy Hazánk örvendetes megnagyobbodása folytán Egyesületünk fokozódó anyagi kötelezettségeinek meg tudjon felelni.

Budapest, 1938. november 15-én.

Az Országos Halászati Egyesület elnöksége.

Arjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő Rt. és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi Rt.-től nyert értesítés szerint november hó folyamán a nagybani halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvízi élőponty...	nagy	1:40—1:60 P
	közép	1:20—1:40 "
	kicsi	1:00—1:20 "
Édesvízi jegeltponty		0:80—1:10 "
	I. oszt.	6:00 "
	II. "	4:00 "
	III. "	3:20 "
Balatoni fogasszüllő	IV. "	2:80 "
	I. oszt.	3:50—4:00 "
	II. "	3:20—3:50 "
	III. "	2:60—2:80 "
Dunai szüllő...	IV. "	2:20—2:40 "
	nagy	3:00—3:20 "
	közép	
	kicsi	2:40—2:60 "
Csuka	élő	
	jegelt	
Compó		0:90—1:00 "
Pisztrángsügér...		
Kárász		0:70—0:90 "
Féherhal		
Balatoni keszeg		0:35 "

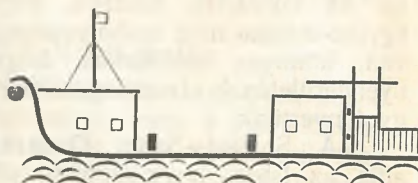
A lap kiadásáért felelős: Dr Unger Emil.

BARTA LIPÓTNÉ HALKERESKEDŐ

TELEFON.
Iroda: 185-0-71.
Üzlet: 185-5-84.

BUDAPEST, IX., KÖZP. VÁSÁRCSARNOK

ZIMMER FERENC

Halkereskedelmi Rt.

Veszünk és eladunk bármily mennyiségű élő- és jegelthalat.

Központi telep: IX., Gönczy Pál u. 4. T.: 185-4-48.

Fióküzletek: IX., Központi vásárcs. T.: 185-4-48.

V., gr. Tisza István u. 10. T.: 181-6-79.

VII., Garay téri vásárcs. T.: 130-4-48.

Iroda: VIII., Horánszky utca 19. T.: 135-3-39.

Budapest.

▶▶ HALÁSZHÁLÓ

puha inslég és kötél hálófonal, parafa-alait-ság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

Ádám Miksa Rt.-nál Budapest.

Telefón szám: Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6—7.
18—59—65. A Ferenc József híd és Erzsébet híd között.

Telefón szám: Fióküzlet: VII. kerület Thököly-út 16. szám.
13—98—61. A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt.

Fakátrány POSNANSKY és STRELITZ

I-a. minőségű minden mennyiségben

Budapest, V., Zsitvay Leó-u. 13. Tel.: 122-829.

HALBIZOMÁNYI ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ RT.

A MAGYAR TÓGAZDASÁGOK RT. KIZÁRÓLAGOS BIZOMÁNYOSA

Igazgatóság: Budapest, V., József-tér 8. Tel.: 18-09-21, 18-09-22.

Levélcím: Budapest 4, postafiók 271. Távirati cím: Tógazdaságok.

Telep és iroda: Budapest, IX., Csarnok-tér 5. Telefon: 18-56-36.

Elárusítóhely: Budapest, IX., Központi Vásárcsarnok. Tel.: 18-56-36.

Szállítási iroda: Budapest, I., Budaörsi-út 87. Telefon: 26-87-16.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok Rt. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű, gyorsnövésű egy- és kétnyaras tenyészpontyot, anyapontyot, minden más tenyészhalat s megtermékenyített fogasszüllőikrát.

